

SOTSIAALMINISTEERIUM

Platvormitöö direktiivi eelnõu

Märts 2022

KOM ettepanek - üldised eesmärgid

- **Parandada platvormitöö tegijate töötingimusi**
 - tagades nende tööalase staatuse õige kindlaksmääramise
 - edendades platvormitöö algoritmilises juhtimises läbipaistvust, õiglust ja vastutust
 - suurendades platvormitöö puhul läbipaistvust
- **toetada digitaalsete tööplatvormide kestlikku kasvu liidus.**

Seisukoht

1.1 **Toetame eesmärki** parandada platvormitöötajate töötingimusi ning suurendada läbipaistvust platvormitöö algoritmilises juhtimises. Samal ajal tuleb **tagada** digitaalsete tööplatvormide **jätkusuutlik kasv** ning **hoiduda ülereguleerimisest**. Meetmed platvormi kaudu töö tegemisel näiliselt enesehõivatuna tegutsemise kaotamiseks **ei tohiks viia olukorrani, kus tegelikud enesehõivatud ei saa enam jätkata teenuste pakkumist enesehõivatuna.**

KOM ettepanek - õiguslik eeldus

KOM: Kehtestada ümberlükatav eeldus, et kontrolliva digitaalse tööplatvormi ja selle kaudu platvormitööd tegeva isiku vahel on **töölepinguline suhe**.

Eesmärk: suurendada õiguskindlust, muuta platvormitöötajate õiguste kaitse lihtsamaks. Vähem piiripealseid või varjatud lepinguid.

Platvorm on kontrolliv, kui vastab vähemalt 2 kriteeriumile:

1. Määrab kindlaks **töötasu** suuruse/kehtestab selle ülempiiri;
2. Nõuab, et järgitaks **konkreetseid nõudeid**
 - välimusele,
 - teenusesaajaga käitumisele suhtes või
 - töö tegemisele;
3. Teeb **järelevalvet** töö tegemise üle/**kontrollib töötulemuste kvaliteeti**;
4. **Piirab vabadust töö korraldamisel**, sh sankt-de abil, sh
 - piirates vabadust valida tööaega või töölt puudumise aega,
 - võtta vastu ülesandeid või nende täitmisest keelduda või
 - kasutada alltöövõtjaid/asendajaid;
5. **Piirab võimalusi luua kliendibaas, teha tööd 3. isikutele**

Õiguslik eeldus Eesti õiguses

Õiguslik eeldus ei ole lõplik otsustus lepingulise suhte osas. Eeldus ei mõjuta töösuhte tegelikku olemust, vaid muudab tõendamiskoormist.

TLS § 1 lg 2 : Kui isik teeb teisele isikule tööd, mille tegemist võib vastavalt asjaoludele oodata üksnes tasu eest, eeldatakse, et tegemist on töölepinguga.

TLS § 1 lg 4: Töölepingu kohta sätestatud ei kohaldata lepingule, mille kohaselt töö tegemiseks kohustatud isik on töö tegemise viisi, aja ja koha valikul olulisel määral iseseisev.

Seisukoht

1.3 Saame toetada, et platvormi kaudu töötamisel eeldatakse teatud tingimuste esinemisel töö tegemist töölepingu alusel.

Samas leiame, et **kriteeriumid**, mille alusel hinnatakse töölepingu eelduse olemasolu, **jäävad** direktiivi eelnõus **ebaselgeks ja nende põhjendatus on küsitav**.

Peame oluliseks, et kriteeriumide loetelu **iseloomustaks võimalikult suurel määral töölepingulist suhet**, võttes arvesse uusi ärimudeleid digimajanduses.

Õiguskindluse eesmärgil **eelistame ammendavat kriteeriumide loetelu**.

Peame oluliseks, et õigusliku eelduse kriteeriumid ei viiks platvormitöötaja mõiste määratlemiseni, **sealhulgas ei tohiks kriteeriumid mõjutada riigisisese tööõiguse põhimõtteid** töösuhte kindlaks tegemisel.

KOM ettepanek - algoritmiline juhtimine

- Kehtestada platvormidele kohustus teavitada platvormitöötajaid ja platvormitöö tegijaid **automatiseeritud jälgimisest** (sh mida jälgitakse) ja **otsuste tegemisest**, mis mõjutavad töötegija töötingimusi, nt tasu saamist või konto kasutamist.
- Platvormid peavad tagama **isikute olemasolu, kes kontrollivad** automaatsete seire- ja otsustussüsteemide otsuste mõju ning **selgitavad ja põhjendavad otsuseid.**

Seisukoht

1.5 Toetame ette nähtud meetmeid algoritmilise juhtimise läbipaistvuse suurendamiseks.

Peame oluliseks, et **inimjärelevalve kohustus jääb proportsionaalseks** ega piira põhjendamatult võimalust kasutada tehisintellektisüsteeme automaatotsuste tegemiseks.

Peame mõistlikuks, et platvormid määravad kontaktisiku, kes selgitab vajaduse korral automaatse otsustussüsteemi alusel tehtud otsuseid.

Toetame platvormitöö tegija **õigust taotleda automaatselt tehtud otsuse ülevaatamist**. Peame vajalikuks eelnõus toodud teavitamise ja nõustamisega seotud õiguste kehtestamist.

KOM ettepanek – platvormitöö läbipaistvus

- Kohustus **deklareerida** platvormitöötajate töötamine, anda asutustele teavet regulaarsete platvormitöö tegijate arvu, lepinguliste suhete ja tingimuste kohta.
- Platvormil kohustus luua **suhtluskanal**.

Seisukoht

1.7 Eesti toetab **platvormitöö tegija** töötamise **deklareerimise kohustuse** kehtestamist.

Peame vajalikuks, et platvormid teeavad pädevatele asutustele ja platvormitöö tegijate esindajatele **kättesaadavaks teabe**, milline on töötegijate arv, lepinguline suhe ja kohalduvad üldtingimused.

Seisukoht

1.8 Toetame eelnõus ette nähtud võimalust platvormitöö tegijatele kaitsta oma huve **suhtluskanalite** vahendusel.

EESTI VABARIIK

Aitäh!

